

Datum
2021-06-08

Diarienummer

Sida
1 (17)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÄNEMITT

Räddningstjänstens operativa bemanning

- Fördjupad utredning

2021-06-08

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Inledning

Räddningstjänsten utreddes under 2020 med avseende på organisationsform, beredskapsform samt huvudmännens roll och arbetssätt genom en extern utredare. Utredningen konstaterade att räddningstjänstens verksamhet fungerar väl, men för att kunna utvecklas och fortsätta ge invånarna en god service behöver förstärka den operativa verksamheten med heltidsanställd personal.

Den politiska styrgruppen för samverkan uppdrog till kommundirektörerna att ta fram och besluta om ett direktiv för att utreda räddningstjänstens nuvarande bemanning med avseende på att komplettera befintlig organisationen med heltidsanställd operativ personal. Rapportstrukturen i utredningen följer det utredningsdirektiv som fastställdes 2021-04-06.

Utredningstiden har varit relativt kort men bedömdes som tillräcklig för att utreda och besvara frågeställningarna i utredningsdirektivet. Liknande reformer med förstärkt operativ bemanning för räddningstjänsten har genomförts de senaste åren vilket har varit till stor hjälp under utredningen.

Samhällsutvecklingen i stort samt lagändringsreformer ger att räddningstjänsten behöver se över och eventuellt förstärka sin organisation för att möta behoven från kommunernas behov av utveckling för fler bostäder, skolor och näringslivsutveckling. Både Hörby såväl som Höörs kommun är i expansiva skeden och är kommuner som redovisar nettoökningar i antalet kommuninvånare vilket också påverkar räddningstjänstens förmåga att även i framtiden kunna erbjuda en snabb och tillräcklig kvalitet till den hjälpsökande i händelse av olyckor oavsett var dom inträffar i kommunen.

Metod

Utredningen har genomförts av Räddningschefen samt arbetsgrupper bestående av tjänstemän med olika bakgrunder och kompetens från Räddningstjänsten Skånemitt samt Hörby och Höörs HR- och ekonomienheter. Underlag, beräkningar och bedömningar har arbetats fram i möten samt enskilt arbete. En referensgrupp bestående av fackliga representanter samt representanter för brandmännen har fungerat som bollplank under utredningen. Två möten har hållits med referensgruppen och representanterna har däremellan fått möjlighet att informera respektive grupp och samla in synpunkter från RIB-personalen.

Inhämtning av information från andra räddningstjänster som har genomfört liknande reformer de senaste åren har gjorts inom ramen för utredningen vilket har bidragit till värdefull information för utredningens genomförande. HFAB har kontaktats för fastighetsrelaterade frågor angående den befintliga brandstationen i Höör.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Operativ bemanning

Nedan beskrivs RSM:s nuvarande operativa bemanning samt utredningens förslag på framtida bemanning.

Räddningstjänstens insatser

Det finns flera variabler som påverkar utgången av en olycka och räddningstjänstens insats. Exempel på sådana variabler är följande:

- En tidig upptäckt av händelsen
- Den enskildes förmåga att själv påverka händelsen
- Räddningstjänstens insatstid
- Räddningstjänstens förmåga och resurser vid framkomst
- Olyckans art och utveckling

Räddningstjänsten har vid flera tillfällen konstaterat att den nuvarande FIP-funktionen haft mycket god påverkan på händelseutvecklingen vid olika insatser. Den tidiga insatsen vid brand i byggnad har i vissa fall kunnat släcka branden helt i ett tidigt skede och i andra fall kunnat bryta händelseutvecklingen så att skadeomfattningen blivit betydligt mindre. Vid trafikolyckor och andra larm där behov av akut omhändertagande finns, har FIP-funktionen inneburit att de skadedrabbade fått hjälp i ett tidigare skede. Dessa tidiga insatser är avgörande för att rädda liv samt begränsa skador på egendom och miljö.

Utredningen har tagit fasta på de vinster som finns för den olycksdrabbade när räddningstjänstens anspänningstid kortas ner och föreslår därför en operativ bemanning som förstärker nuvarande FIP-funktion i den tidiga delen av insatsen. Eftersom FIP-funktionen utgörs av en ensam styrkeledare, finns det begränsningar i vilka åtgärder som styrkeledaren kan utföra. En förstärkning av FIP-funktionen ger möjligheter att hjälpa fler skadedrabbade samt vidta fler åtgärder för att begränsa eller stoppa den negativa händelseutvecklingen. Förstärkningen innebär exempelvis att vattenlivräddning kan påbörjas i ett tidigare skede, vilket kan vara direkt livsavgörande för utgången för den skadedrabbade personen. Den tidiga insatsen är lika avgörande vid hjärtstoppslarm. Tiden till påbörjad HLR är den mest avgörande faktorn vid ett hjärtstopp. Chansen för överlevnad beräknas minska med 10 % för varje minut som går utan att HLR påbörjas.

Vid brand i byggnad kan den tidiga insatsen dels skapa bättre förutsättningarna för livräddning ifall det finns personer kvar i byggnaden, men även påverka brandens slutliga utbredning och därmed omfattningen av egendomsskadorna. En brands tillväxt är mycket snabbt och varje minut utan åtgärd påverkar möjligheterna att rädda liv, egendom och miljö.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Nuvarande bemanning

Räddningspersonal I Beredskap innebär att personalen har en annan huvudarbetsgivare och under sina beredskapsdygn (normalt sju dygn/månad) är tillgänglig för räddningstjänsten dygnets alla timmar endast vid händelse av larm. Vid ett larm tar sig personalen till brandstationen inom fem minuter och responderar sedan på händelsen. Det innebär att individerna som arbetar som RIB-personal måste bo, arbeta och vistas inom fem minuter från brandstationen under sina beredskapsdygn. Det ställer stora krav på att brandmannen har möjlighet att planera sin arbetssituation, familjeliv och fritid i kombination med sin beredskap. I dagsläget har 7 brandmän beredskap i Hörby tätort respektive Höör varje dag, året runt. Styrkeledare agerar i rollen som Första Insats Person (FIP) och har ett eget fordon med sig under sin beredskap. FIP kan därför respondera direkt, från hemmet eller arbetsplatsen, till olyckan utan att först köra till brandstationen, vilket sparar viktig tid i insatsens tidiga skede.

Räddningstjänstens bemanning och organisation i Höör och Hörby har i stort sett ut på det här sättet de senaste 20 åren. Under samma period har antalet insatser ökat från i medeltal ca 300 insatser per år (2003, 2004) till dagens (20018, 2019) ca 600 per år. Ökningen av antalet insatser har haft en ganska jämn ökning sedan 00-talet och bedöms följa den rådande samhällsutvecklingen utvecklingen med ökade trafikflöden, nya uppdrag (sjukvårdslarm) samt en åldrande befolkning. Höör och Hörby tillhör även den grupp av kommuner i Skåne där nettoökningen av antalet invånare har pågått under en lång period. Befolkningsökningen bedöms fortsätta under överskådlig tid med ökat behov av bostäder i tätorterna såväl som på landsbygden vilket i sin tur ställer krav på räddningstjänstens utveckling av den operativa förmågan.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor har nyligen reformerats och ett flertal bestämmelser och föreskrifter träder i kraft i år samt 2022. Bland annat ställer lagreformen krav på att kommunernas räddningstjänster i framtiden bättre ska kunna leda sina insatser, hantera flera insatser samtidigt samt förstärka sin tillsynsverksamhet.

Förslag på förstärkt operativ bemanning

Utredningen föreslår att nuvarande operativa bemanning kompletteras med heltidsanställda brandmän på station Hörby och Höör, så att den totala bemanningen på dessa stationer blir enligt tabell 1 nedan. Förslaget bedöms vara det som bäst uppfyller utredningsdirektivets frågeställningar och syften. Under avsnittet Alternativa förslag redovisas andra bemanningsalternativ som har valts bort under utredningens gång.

Organisation	Anspänningstid	Station Hörby	Station Höör
RIB-personal dygnet runt (nuvarande organisation)	300 sekunder	7	7
Heltidspersonal dygnet runt (förslag)	90 sekunder	2	2
Heltidspersonal dagtid mån – fre (ej operativa i normalfallet)	-	1	1

Tabell 1. Förslag på operativ bemanning på station Hörby och Höör.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Bemanningen bör utgå från ett skiftschema där schemateknisk lösning möjliggör både dygnet runt operativa skift samt ej operativa dagtidsskift. Enligt roterande schema utgår två heltidsanställda brandmän från Station Hörby respektive Station Höör vid tjänstgöring och en (1) ej operativ brandman dagtid.

Personal som har dagtidstjänst på schemat finns att tillgå vid korttidsvakanser. Dagtidsskiftet underlättar beredskapsproduktion i samband med semesterperiod och utbildningstillfällen. Det möjliggör även personella resurser till förebyggande, utbildning, insatsförberedande och trygghetsskapande åtgärder.

Vid händelse av larm responderar heltidspersonal på 90 sek och agerar initialt med nuvarande FIP-funktion. När dessa möts på skadeplats arbetar de främst med uppgifterna säkra, livrädda, omvårda och begränsa fram tills att RIB-styrkan anländer till platsen och den samlade förmågan avhjälper skadan. Utredningens samlade bedömning är att tidsaspekten och den samlade förmågan vid en räddningsinsats är avgörande för det slutgiltiga skaderesultatet. I den nuvarande organisation har den tidigare FIP-reformen visat på, med relativt små medel, haft stor positiv påverkan på att tidigt kunna initiera livräddande åtgärder och i andra fall begränsa skadeutvecklingen. Med ytterligare två individer som ansluter tidigt till skadeplatsen, med särskild utrustning och kompetens kan förmågan att tidigt begränsa skaderesultatet i samband med en olycka öka markant samt stärka arbetsmiljön för räddningspersonalen.

1 januari 2021 trädde en reviderad version av lagen om skydd mot olyckor i kraft. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar med att ta fram nya föreskrifter tillhörande den nya lagen. En av föreskrifterna omfattar vad kommunernas handlingsprogram ska omfatta. I remissutgåvan till denna föreskrift fastslås att kommunen ska beskriva vilka egna resurser räddningstjänsten tillhandahåller samt vilka resurser man har tillgång till via andra räddningstjänster. Kommunen ska även särskilt beskriva vilken förmåga man har att hantera flera samtidigt pågående räddningsinsatser samt omfattande räddningsinsatser. Den föreslagna bemanningen stärker den nuvarande organisationen i dessa frågor. Med en komplettering med heltidsanställda brandmän kan RSM tillhandahålla fler särskilda förmågor (se senare rubrik) inom egen organisation, istället för att ha dessa tillgängliga via avtal med andra räddningstjänster. Organisationen kan även öka sin beredskapsproduktion och får därmed en bättre förmåga att hantera flera samtidiga händelser. Med den föreslagna organisationen finns större möjligheter att avsätta, fördela och placera ut personal på både fysiska och fiktiva stationer i samband med hög belastning på hela eller delar av organisationen. Tillgång till fler personal innebär även en ökad förmåga att hantera större och omfattande insatser.

Påverkan på räddningstjänstens basförmåga

RSM:s operativa basförmåga bedöms förbättras på flera olika sätt ifall ovan förslag med heltidspersonal implementeras. Framförallt bedöms förmågan att avgöra tidigt i en räddningsinsats vara den största fördelen enligt förslaget, för att rädda liv, hälsa samt rädda ekonomiska värden. Påverkan blir olika stor för olika typer av larm, men generellt för samtliga larmtyper gäller att förstainsatsen förstärks. Den nuvarande FIP-funktionen får i det tidiga skedet förstärkning av två brandmän.

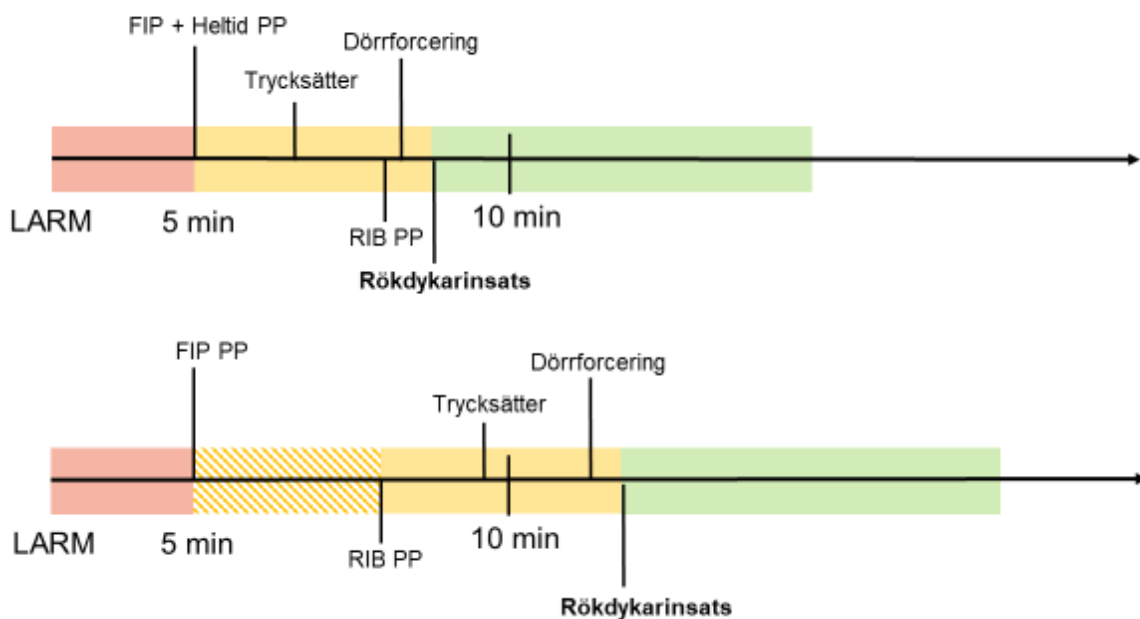
RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Det innebär ökade möjligheter att bryta det negativa händelseförloppet och att förbereda för vidare åtgärder som kan utföras när RIB kommit fram. Det resulterar även i en bättre arbetsmiljö för FIP-funktionen i insatsens tidiga skede, eftersom ensamarbete kan undvikas. Längre in i insatserna bidrar heltidspersonalen som en resurs och i vissa fall med särskild kompetens (redovisas under nästa rubrik). Nedan presenteras mer ingående hur basförmågan förväntas påverkas för olika typer av larm.

Brand i byggnad

Brand i byggnad är en komplex larmtyp som kan innebära olika typer av problematik och kräva olika sorters åtgärder beroende på den enskilda händelsen. Dagens FIP-funktion har möjlighet att i ett tidigt skede begränsa eller släcka mindre bränder med hjälp av en portabel släckutrustning - pulverspik. Heltidspersonalen skulle kunna ha tillgång till fler pulverspikar för att i ett tidigt skede begränsa eller släcka lite större bränder än så. Vidare kan heltidspersonalen hjälpa till med den omedelbara orienteringen på objektet för att exempelvis lokalisera angreppsvägar och drabbade personer. En sådan förstärkning frigör tid för styrkeledaren att fokusera på nästa steg och ge förberedande order åt ankommande RIB-styrka.

Heltidspersonalen kan även förbereda för vidare åtgärder som utförs när RIB-styrkan ankommit olycksplatsen. Ifall rökdykning krävs kan heltidspersonalen förbereda med exempelvis trycksättning och ventilering av trapphus samt dörrforcering. På så sätt kan RIB-personalen påbörja rökdykning eller andra åtgärder i ett tidigare skede. Figur 1 visar två tidslinjer över skillnaden på hur lång tid efter larm som rökdykning kan påbörjas med och utan föreslagen heltidsorganisation.

Figur 1. Exempel på tidsvinst med heltidsorganisation vid rökdykningsinsats i jämförelse med nuvarande organisation.

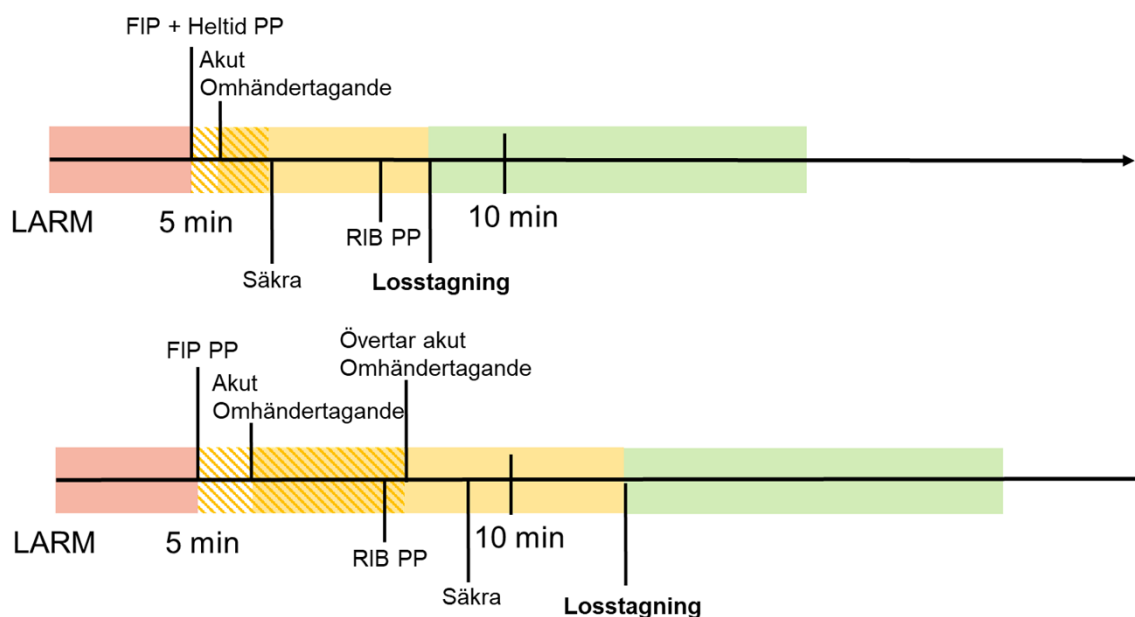
RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Figur 1 utgör endast ett exempel på ungefärliga tider. Körtiden har här angetts till 3,5 minuter. Med en heltidsorganisation med 90 sekunders anspänningstid skulle styrkeledare och de två första brandmännen i så fall vara på plats fem minuter efter larm. De förbereder för rökdykarinsats som då kan påbörjas strax efter RIB-personalens ankomst cirka 8,5 minuter efter larm. Med dagens organisation saknas möjligheter att förbereda för rökdykarsinsats innan RIB-personalen anlant. Vid händelser där rökdykningsinsatsen är långvarig eller på annat sätt krävande, innebär heltidsorganisationen även att det finns ett extra rökdykningspar som kan byta av RIB-styrkans rökdykare.

Trafikolycka

Vid trafikolyckor skulle den föreslagna heltidsorganisationen skapa bättre förutsättningar att rädda liv och hälsa samt bidra till en väsentligt bättre arbetsmiljö i den tidiga insatsen. I dagsläget är ofta styrkeledaren som FIP ensam på olycksplatsen några minuter tills RIB-personalen har anlant. Det är först när RIB-personalen kommit fram som vägen kan stängas av helt för att skapa en säker arbetsmiljö. Den föreslagna heltidsorganisationen skulle innebära att man i det inledande skedet får ytterligare ett fordon på skadeplatsen som kan varna andra trafikanter samt ytterligare personal och material för att skapa en säkrare arbetsplats.

Heltidspersonalen kan utföra olika typer av akuta åtgärder som FIP-funktionen idag behöver göra ensam, till exempel att stoppa eller begränsa läckage. Fler personal på plats i det tidiga skedet ger även bättre möjligheter för akut omhändertagande av drabbade personer och fler personer kan tas omhand samtidigt. Heltidspersonalen kan även förbereda för eventuell losstagnning inför RIB-personalens ankomst. I figur 2 visas ett exempel på vilken tidsvinst som kan finnas från larm till påbörjad losstagnning, ifall heltidsorganisationen implementeras.

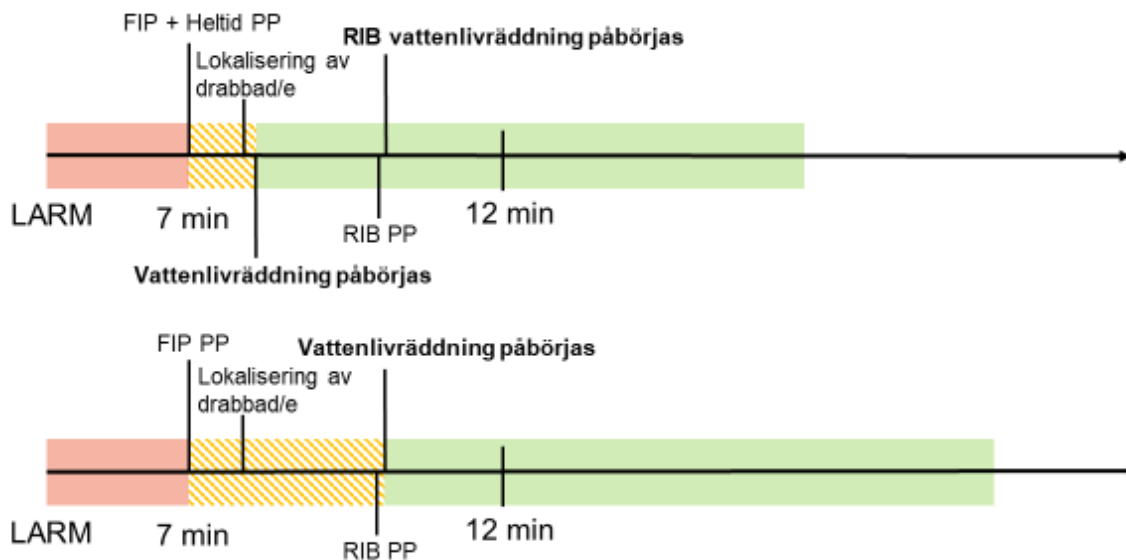
Figur 2. Exempel på tidsvinst med heltidsorganisation vid trafikolycka med behov av losstagnning i jämförelse med nuvarande organisation.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Som framgår i figuren bedöms det finnas flera minuters vinst i tid från larm till påbörjad losstaging, ifall heltidspersonalen finns tillgängliga och kan förbereda för losstaging innan RIB-personalen kommer fram. Vidare i insatsen kan heltidspersonalen bidra som en resurs för vidare åtgärder som behöver vidtas under räddningsinsatsen.

Vattenlivräddning

Vid drunkningslarm eller drunkningstillbud skulle föreslagen heltidsorganisation innebära att vattenlivräddningen kan påbörjas några minuter tidigare än med enbart en RIB-organisation. Två brandmän och en styrkeledare är en tillräcklig organisation för att kunna påbörja vattenlivräddning, genom att en brandman simmar ut och en brandman agerar linskötare på land. Figur 3 visar tidsvinsten från larm till dess att vattenlivräddning påbörjas om heltidsorganisationen implementeras.

Figur 3. Exempel på tidsvinst med heltidsorganisation vid vattenlivräddning.

Heltidspersonalen kan således påbörja vattenlivräddningen i ett tidigare skede än med nuvarande organisation. När RIB-personalen anländer kan en mer omfattande räddningsinsats påbörjas, med tillgång till mer utrustning och personal.

IVPA- och hjärtstoppslarm

Vid IVPA- och hjärtstoppslarm kan den föreslagna heltidsorganisationen larmas tillsammans med delar av RIB-styrkan. Vid IVPA-larm i dagsläget åker två brandmän och FIP. Vid hjärtstoppslarm är organisationen likadan i Höör, medan Hörby istället åker fyra brandmän och FIP. Om det nya förslaget implementeras kan två heltidsbrandmän larmas tillsammans med två RIB-brandmän och FIP. Det innebär att fler räddningspersonal kommer fram i det tidiga skedet och kan utföra ett mer omfattande akut omhändertagande. När RIB-personalen kommer fram fås tillgång till fler resurser och organisationen på dessa larm blir därmed mer resursstark än i dagsläget.

Övriga typer av larm

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Räddningstjänsten responderar på många andra typer av larm än de som presenterats ovan, till exempel automatiska brandlarm, brand i terräng och förstärkningslarm till andra räddningstjänster. Utredningsgruppen ser flera fördelar med den föreslagna heltidsorganisationen även på dessa typer av larm. Som tidigare beskrivits är den generella vinsten för samtliga larm att en bredare omedelbar åtgärd kan utföras än med enbart en RIB-organisation.

Larm utanför huvudtätorterna

Även vid larm utanför huvudtätorterna (Hörby och Höör) finns det vinster med den föreslagna heltidsorganisationen. Heltidsstyrkan kan larmas tillsammans med FIP och aktuell ytterkår. Det resulterar i att det finns fler räddningsresurser på plats i ett tidigt skede. Om behov finns kan Hörby eller Höörs RIB-styrkor ansluta därefter.

Är insatsen inte så resurskrävande att RIB-styrkan krävs, kan de istället upprätthålla fortsatt god beredskap i området för eventuella nya larm.

Påverkan på räddningstjänstens särskilda förmåga

Med den föreslagna operativa bemanningen skulle RSM få förbättrade möjligheter att tillhandahålla fler särskilda förmågor samt regionala resurser. De förmågor som benämns som särskilda är sådana som tillför mervärde för att kunna effektivisera och specialisera RSM:s förmåga vid olika typer av händelser. Det är förmågor utöver basförmågan vilka som inte behövs vid varje vardagshändelse, men som vid vissa insatser krävs för att lösa uppgiften. De särskilda förmågor som RSM idag inte har möjlighet att tillhandahålla själv måste istället finnas tillgängliga via avtal med andra räddningstjänster i regionen, exempel på särskild förmåga är kemdykning och Tung räddning.

Med nuvarande organisation har RSM begränsade möjligheter att tillhandahålla särskilda förmågor, främst på grund av att RIB-personalen har för få övningstimmar för att kunna upprätthålla flera sådana förmågor. Övningstiden är normalt förlagd under kvällstid på vardagar, utanför RIB-personalens ordinarie arbetstid hos huvudarbetsgivare. Övningstid är ett begrepp som hänvisar till att upprätthålla eller förbättra redan befintlig kunskap. I takt med att räddningstjänsten får tillgång till nya och mer avancerade verktyg och att riskbilden i samhället förändras ställs det högre krav på dokumenterad utbildning och kunskap. Det innebär att det ställs högre krav på att brandmannen ska bibehålla och förbättra sin kunskap och att denne också får utbildning, fortbildning och övningstid. Rökykning är ett exempel som enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift 2007:7 (AFS 2007:7) kräver minst 4 tillfällen per år.

En ökad bemanning med heltidspersonal möjliggör för räddningstjänsten att kunna utveckla verksamheten på ett bättre och snabbare sätt och därmed säkerställa att organisationen har tillräcklig kompetens och utrustning för att möta samhällsutvecklingen. Heltidsbrandmän har tillgång till avsevärt mer övningstid samt en tvåårig grundutbildning (SMO) och har därmed bättre möjligheter att både tillgodogöra sig samt upprätthålla kompetens inom olika områden.

Det finns flera olika särskilda förmågor som skulle kunna vara aktuellt att implementera i organisationen. Om en heltidsorganisation ska implementeras behöver det utredas vidare vilka förmågor som är mest givande att ha inom Räddningstjänsten Skånemitt.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Tänkta särskilda förmågor som RSM skulle kunna förbättra och nyansskaffa är bland annat skärsläckare, tung räddning, drönare, CAFS, kemdykning, depå samt specifika uppgifter vid arbete på järnväg, på hög höjd och vid rökdykning. Alla dessa olika förmågor kräver ett visst antal övningstillfällen som vi dagsläget inte kan avvara utan att minska på övningstillfällen inom andra ämnen.

Utredningen ser även att en heltidsorganisation ger RSM möjlighet att tillhandahålla fler regionala resurser, vilket i dagsläget redan görs med det regionala ledningsfordonet i Höör. Med hänsyn till RSM:s geografiska placering i regionen, kan det vara regionalt intressant att placera fler regionala resurser på station Hörby eller station Höör.

Påverkan på räddningstjänstens förmåga under höjd beredskap eller krig

Med den föreslagna operativa bemanningen skulle RSM få en ökad förmåga vid höjd beredskap eller krig, vilket ger mervärde för kommuninvånarna genom ett starkare civilt försvar. Med tillgång till fler operativa resurser finns bättre möjlighet att omdisponera resurserna efter behov. Med heltidsanställd operativ personal säkerställer räddningstjänsten en ökad tillgång till personal även vid höjd beredskap, genom att de krigsplaceras i RSM.

Lokaler, fordon och utrustning

Den föreslagna bemanningen innebär ett ökat lokal- och utrustningsbehov.

Utredningsgruppen bedömer att den föreslagna operativa bemanningen behöver ha tillgång till minst fem övernattningsrum per brandstation. Höörs brandstation behöver således kompletteras med fler övernattningsrum. Brandstationen behöver även kompletteras med till exempel fler skåp för förvaring av utryckningskläder, större omklädningsrum, fler arbetsplatser, förråd, utökat kök och matplats. Gällande Hörbys brandstation kommer projekteringen av den nya stationen ta höjd för en heltidsbemanning. Vidare utredning krävs för att kunna beräkna kostnaden för behövda om- och tillbyggnationer.

Utredningen föreslår att heltidspersonalen ska använda två stycken mindre fordon (en per station) för utryckningsverksamheten. Fordonen bör vara av typen Mercedes Sprinter, med räddningsutrustning, eller motsvarande. Ungefärligt pris för aktuellt fordon inklusive utrustning är ca 2,5 miljoner kronor per fordon.

Mervärde

I utredningsdirektivet anges att mervärdet för kommuninvånarna vid en förstärkt operativ bemanning ska analyseras beträffande räddningstjänst, olycksförebyggande, service och kvalitet. Inom flera olika områden skulle en förstärkt operativ bemanning enligt förslaget innebära möjlighet att utföra ett antal nya uppgifter som det i nuläget inte finns möjlighet att genomföra samt höja ambitionsnivån på en del befintliga uppgifter. Vissa sådana uppgifter medför direkt mervärde för kommuninvånarna, medan andra höjer kvalitén för räddningstjänstorganisationen vilket indirekt även ger mervärde för kommuninvånarna.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Heltidspersonalen kan tilldelas olika specialområden med uppgifter att utföra utanför larm och övningstid. Exempel på specialområden är drönare, brandskydd i skolor, utveckling av övningsfält och tung räddning. Dessa specialområden kommer bidra till det ökade mervärdet.

Operativ förmåga

En förstärkt operativ bemanning enligt förslaget ger en förbättrad operativ förmåga vid hanterandet av olyckor, vilket ger ett mervärde för kommuninvånarna då de får snabbare hjälp och skador av olyckor blir mindre. En bredare omedelbar åtgärd kan utföras, tiden till när skadebegränsande åtgärder kan påbörjas förkortas samt en del specialuppgifter som inte kan genomföras idag är möjliga att utföra. Detta beskrivs mer ingående i avsnittet *Operativ bemanning*.

Service och kvalitet

En förstärkt operativ bemanning enligt förslaget skulle kunna innebära möjlighet att öka kvalitén på ett antal uppgifter och öka kompetensen i organisationen, vilket indirekt ger mervärde för kommuninvånarna genom att räddningstjänsten blir effektivare. Exempel på uppgifter är att stötta daglig service (till exempel andningskydd) även utanför kontorstider, intern utbildning, övningar och insatsplanering. Två brandstationer bemannade dygnet runt ökar tillgängligheten gentemot allmänheten, till exempel utlåning av flytvästar, rådgivning samt studiebesök.

Kommunikation och publicitet

En förstärkt operativ bemanning ger mervärde för kommuninvånarna genom att räddningstjänsten blir effektivare i sitt sätt att sprida kunskap till allmänheten. Det innebär även förbättrade rekryteringsmöjligheter för räddningstjänsten. Exempel på uppgifter är att ta emot praktikanter, informationsspridning via sociala medier samt deltagande på mässor, marknader och öppet hus.

Olycksförebyggande verksamhet

En förstärkt operativ bemanning ger mervärde för kommuninvånarna genom att brandskyddet blir bättre, konsekvenser av bränder minskas samt riskutsatta skyddas bättre. Det skulle även ligga i linje med de nationella mål och inriktningar som finns inom det olycksförebyggande området. Exempel på uppgifter är hembesök i bostäder, åtgärder för att skydda riskutsatta grupper, inventering av brandskydd i radhus, samarbete med skolor för att förebygga anlagd brand, vattensäkerhet, uppföljning efter inträffade bränder och ökad extern utbildningsverksamhet.

Trygghetsskapande och relationsbyggande verksamhet

En förstärkt operativ bemanning ger mervärde för kommuninvånarna genom ökad trygghet, ökad tillgänglighet till räddningstjänsten samt minskad skadegörelse. Exempel på uppgifter är trygghetsskapande verksamhet med vuxennärvaro på de platser där ungdomar samlas, människan bakom uniformen (MBU), relationsskapande verksamhet och samverkan med till exempel nattvandrare, idrottsföreningar, fritidsgårdar och fältverksamhet.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Krisberedskap

En förstärkt operativ bemanning ger mervärde för kommuninvånarna genom ökad kunskap om hemberedskap. Exempel på uppgifter är deltagande i krisberedskapsveckan och informationsinsatser om hemberedskap.

Personal

Utredningen bedömer att den utökade operativa bemanningen kräver en nyanställning av 20-25 personer (tillsvidareanställning samt timtidsanställda) för att kunna bemanna de föreslagna tjänsterna. Personal som rekryteras förväntas ha en varierande utbildnings- och erfarenhetsbakgrund, som till exempel SMO eller RIB. Kollektivavtal för denna nya personalkategori som omfattas av Allmänna Bestämmelser med bilaga R.

Personalen föreslås schemaläggas med ett rullande 5-skift, operativa respektive icke operativa pass. Tjänstgöringspassen kommer ha varierande lokaliseringsort mellan Höör och Hörby.

En utökad bemanning kommer att medföra en ökad personaladministration samt behov av arbetsledning. Det kan vara aktuellt med en viss omfördelning av uppgifter mellan nuvarande dagtidspersonal och de nya tjänsterna, beroende på kompetens och bakgrund. Dessa frågor behöver belysas vid ett genomförande.

Kostnad

Kostnaderna för genomförande av en förstärkt operativ bemanning har beräknats av ekonomifunktionen med stöd av HR och räddningstjänsten. Kostnadsbilden är att Betrakta som bruttokostnader, det vill säga några indirekta ekonomiska optimeringar i verksamheten har inte genomförts inom ramen för denna utredning. Samtliga kostnader som är beskrivna delas mellan kommunerna Hörby och Höör vid ett eventuellt genomförande.

Fordon och utrustning:

Kapitalkostnader (avskrivning och ränta) för fordon och räddningsmateriel samt personlig skyddsutrustning har beräknats utifrån den organisation och bemanningsförslag som presenterats tidigare i utredningen. Internräntan är 1,0% från och med 2022 vilken har använts i beräkningarna.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Fordon, utrustning	Belopp, tkr	Avskrivningstid
Räddningsfordon Heltid, Höör	2 500	10 år
Räddningsfordon Heltid, Hörby	2 500	10 år
Larmställ, komplett	400	5 år
Summa	5 400	

Kapitalkostnaden bedöms totalt till ca 5 400 tkr. Med avskrivningstider på 10 år för fordon/räddningsmateriel och 5 år för den personliga skyddsutrustningen kommer den årliga kapitalkostnaden att ligga mellan 631 - 508 tkr för hela perioden. Anskaffningsår och slutår undantaget då kapitalkostnaden är 317 respektive 253 tkr.

Personal:

Personalkostnaderna har beräknats enligt det bemanningsförslag som tidigare presenterats med 20 stycken tillsvidareanställda personer samt 5 stycken timanställda. Personalkostnaderna uppgår då för 20 heltidsanställda brandmän till 11 084 tkr inklusive sociala avgifter + 5 timanställda ytterligare 1 049 tkr inklusive sociala avgifter. Summa personalkostnader 12 133 tkr per år.

Beräkningsförutsättningarna har varit följande.

Månadslön Bm: 28 296 kr/mån (hämtad från kommunal lönekoll)

Timanställd: 11 000 kr/mån (genomsnitt från föregående år)

Fast OB-tillägg: 3 705 kr/mån

Storhelgstillägg: 11 tillfällen per år

Semesterersättning: 1,43%

Frånvaro: -0,50% (genomsnittlig sjukfrånvaro föregående år)

Sociala avgifter: 40,15%

Fastigheter:

Brandstationerna i Hörby respektive Höör behöver kompletteras med utrymmen för vila, arbete, omklädnad mm vid en förstärkt operativ bemanning. Hörbystationen är tillfällig och en inflyttning till ny station beräknas ske tidigast under 2023. I utredningsarbetet för en ny station finns behovet av utrymmen för heltidsanställd personal med i projekteringen men någon särskild kostnad för detta går inte att redovisa i nuläget.

Höör's brandstation behöver kompletteras med fler övernattningsrum utöver de två befintliga som behöver renoveras. Vidare behöver stationen kompletteras med arbetsplatser, omklädnad, förvaring med mera. En grovkalkyl från HFAB är under framtagande vilket kommer att medföra en ökad hyreskostnad vid ett genomförande.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Alternativa förslag

Under utredningsarbetet har även ett flertal andra bemanningslösningar än det föreslagna undersökts. Dessa har av olika skäl valts bort då de inte har ansetts ge tillräckligt mycket mervärde i förhållande till uppskattad kostnad. Förslagen har innefattat alternativ med både fler och färre operativa heltidstjänster samt även alternativ med operativ heltidspersonal endast under dagtid (och nuvarande organisation under nattetid) eller enbart på en station.

Gemensamt för alternativen som innehåller fler heltidstjänster än i det presenterade förslaget är att de innebär en större kostnad. Några av alternativen är svåra att implementera i nuvarande RIB-organisation och riskerar därför att istället delvis ersätta nuvarande organisation. Andra alternativ bedöms inte tillföra så mycket mervärde att kostnaden är motiverbar.

Alternativen med färre heltidspersonal än i det presenterade förslaget skulle innebära en lägre kostnad. De har dock bedömts tillföra för lite mervärde ur ett operativt perspektiv. Det har även funnits farhågor att alternativen med endast en operativ heltidsanställd skulle innebära vissa arbetsmiljörelaterade svårigheter kopplat till ensamarbete. Även alternativen med operativ heltidspersonal endast under dagtid skulle innebära en lägre kostnad än det presenterade förslaget. Med de alternativen är det dock inte möjligt att implementera nya särskilda förmågor eller hantera fler regionala resurser, eftersom de i så fall endast skulle finnas tillgängliga under dagtid. Vidare blir det svårt att organisera operativa rutiner ifall de tillgängliga resurserna förändras över dygnet. Att placera heltidspersonalen på endast en ort, skulle innebära att den ökade förmågan endast finns tillgänglig i delar av RSM:s geografiska område.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Slutsatser

- Utredningen föreslår att räddningstjänstens bemanning utökas med heltidsanställd beredskapspersonal med en bemanning på 2+2 brandmän med utgångsplacering från stationerna i Hörby och Höör. Föreslagen utökad bemanning bedöms som optimal mellan operativ nytta och kostnad.
- Den föreslagna organisationen med förstärkt insats i ett tidigt skede av olyckan skulle markant öka möjligheterna att rädda liv, minska mänskligt lidande samt stora egendomsvärden i ett tidigt skede av räddningsinsatsen.
- Den föreslagna bemanningen skulle medföra ökade möjligheter för räddningstjänsten att kunna leverera en god kvalitet för räddningstjänst och olycksförebyggande till kommunerna och dess invånare som bättre lever upp till befintliga och kommande lagkrav inom räddningstjänstområdet.
- Utredningen föreslår också att schemalaggingen utformas så att ytterligare 1+1 person kan tjänstgöra för andra arbetsuppgifter än beredskap. Detta är möjligt att genomföra inom ramen för den föreslagna operativa bemanningen och medför inte några ytterligare personalkostnader utan är som att se som en optimering av de personella resurserna. På så sätt skulle räddningstjänstens möjligheter att höja kvaliteten för verksamheten samt bättre följa och anpassa verksamheten till den lokala och allmänna samhällsutvecklingen skulle öka betydligt.
- Utredningsdirektivet och utredningen anser att ett lämpligt startdatum för den nya organisationen bör vara den 1 januari 2023. Vid beslut om genomförande bör en särskild projektplan upprättas inför organisationsändringen med avseende på rekrytering, organisation, medbestämmande, upphandling mm.
- Kapital- och driftskostnader som redovisas i rapporten är bruttokostnader för den tilltänkta förstärkta operativa bemanningen. Eventuella driftsfördelar med ökad bemanning och därmed besparing för tex övertidskostnader, slangvätt samt möjligheter till framtida ökade intäkter, exempelvis utbildning till allmänheten, har inte kunnat genomföras inom ramen för denna utredning. Sannolikt skulle en sådan kompletterande utredning/budgetprocess kunna påvisa både minskade kostnader såväl som ökade intäkter.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNEMITT

Begreppsdefinition

Angreppstid	Tiden från framkomst tills att åtgärd har påbörjats.
Anspänningstid	Tiden från larm tills att första räddningsfordon lämnar stationen.
CAFS	Ett tryckluftskumsystem används vid brandbekämpning för att leverera brandhämmande skum för att släcka en brand eller skydda oförbrända områden.
Drönare	Obemannat luftfartyg som bland annat används för att hitta försvunna personer, lokalisera bränder och skapa överblick på skadepplats. Kallas även för UAS.
FIP	(Första insatsperson) Ett koncept som möjliggör snabbare insatstider för räddningstjänsten för att tidigarelägga en första åtgärd, genom att en person har ett mindre fordon under sin beredskap och kör direkt till olyckan.
Insatstid	Tiden från alarmering av räddningstjänsten till dess att räddningsarbetet kan påbörjas, summan av tiden för anspänningstid, framkörningstid och angreppstid.
IVPA	I Väntan På Ambulans.
LIA	Lärande I Arbete.
MBU	Ett utbildningskoncept som initierades av Göteborgs stad som ett svar på eskalerande sociala oroligheter och har fått spridning i kommunerna runt om i landet. Syftet är att ungdomar och uniformsbärare lär känna varandra.
Pulverspik	Pulverspiken är en portabel släckutrustning som gör första person på plats (FIP) mer handlingskraftig genom att möjliggöra ett snabbt och effektivt angrepp med hjälp av brandsläckningspulver direkt in i brandrummet.
RIB	Räddningstjänstpersonal i beredskap.
RSM	Räddningstjänsten Skånemitt
RUB	Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer.
Rökdykning	Inträngning i tät brandrök, vanligen för att rädda liv eller för att släcka brand.
Skärsläckare	Släcksystem som producerar en fin vattendimma som injiceras genom konstruktionen från brandrummets utsida.
SMO	Utbildning i Skydd Mot Olyckor.
Tung Räddning	Räddningsinsatser där tunga fordon är inblandade, t ex olyckor med lastbilar, bussar, tåg och flyg.

Datum
2021-06-08

Diarienummer

Sida
17 (17)

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SKÅNE